

KVĚTINA MOCI

Chceme-li posilovat ve škole demokracii, potřebujeme se jako vzdělavatelé s vlastní mocí naučit vědomě nakládat. Jen tak si žáci a žákyně osvojí jiné cesty než slepou podřízenost nebo automatickou rebelii.

Moc chápeme jako schopnost mobilizovat zdroje k ošetření potřeb.

Vedle strukturální moci (role učitele vůči dětem, ředitele vůči podřízeným, zaměstnavatele vůči zaměstnaným) míru naší moci ovlivňuje naše sociální pozice a privilegia, která máme či ne.

Tento nástroj pracuje s uvědomováním si vlastních privilegií i útlaků a znevýhodnění. Cílem nástroje i aktivity je vztáhnout debatu o privilegiích ke konkrétním příkladům. Měly by vést k vědomí, že každý a každá z nás může zažívat jak privilegium, tak útlak. Zároveň zkušenosti jednoho nebo druhého druhu se často kumulují, to zvětšuje nerovnost ve společnosti.

V následné diskuzi je možné otevřít otázku, zdali tento systém privilegií odpovídá místnímu prostředí. V České republice se možná tolik nesetkáme s lidmi z globálního jihu a relevantní pro nás bude rozdílný přístup ke zdrojům pro lidi z východní Evropy oproti lidem ze západní a střední Evropy. Privilegia se mohou také lišit podle konkrétní situace – ačkoli je většinově výhodnější být muž, pokud se rozvádíte a chcete získat děti do vlastní péče, je možné, že v této situaci bude výhodnější být ženou. Květina moci má poukázat na komplexnost a proměnlivost výskytu privilegií ve společnosti.

Příklad použití ve třídě:

1. Samostatné vyplnění a diskuze

Každá*ý za sebe si zkusí vyplnit květinu moci podle toho, jaká privilegia či jaká znevýhodnění cítí. Může doplnit další systémové znevýhodnění/zvýhodnění, které zažívá. Pokud je skupina soudržná a máme nastavené bezpečné prostředí ke sdílení, je možné diskutovat o tom, která privilegia máme společná. *Co nás spojuje? Jak můžeme podpořit lidi, kteří jsou v některých oblastech znevýhodnění, aby měli stejný přístup ke vzdělání nebo aby se mohli účastnit všech aktivit?* Podle citlivosti je možné začít u znevýhodnění, která jsou ve třídě přítomná (pokud jsme si jisti*é bezpečným prostorem), nebo u těch, která se netýkají přímo naší třídy. *Je například škola přístupná pro vjezd s invalidním vozíkem? Jaké máme etnické zastoupení? Jak by se asi cítili neheterosexuální lidé, kdyby tu s námi někteří byli? Je to vhodné místo ke coming outu? Jak podpořit sociálně slabší osoby, které se chtějí účastnit všech školních aktivit bez toho, aby se třeba styděly? Jaké systémy podpory posilují lidskou důstojnost?* Diskuzi je možné vést s celou třídou nebo rozdělit studující do menších skupin.

2. Květina moci vyplněná za některou z postav z Příběhů z audií

Vyberte si jeden z příběhů na stránce Futuropolis a zkuste květinu moci vybarvit podle zmíněného audia. Z série Gender doporučujeme například příběhy Michaela, Zuzany, Zey nebo J. J. Pokud některé privilegium není vysloveně zmíněné, můžete také tipovat. (Vyznačte pak ale lístek jinou barvou než ty ostatní, vysloveně zmíněné.) *Jaký může být život člověka, když se různá znevýhodnění potkají? Jak privilegia ovlivňují přístup ke zdrojům, jako jsou sociální kontakty, finance, dostupné bydlení, zdravotní péče, vzdělání?*

Schéma květiny 2

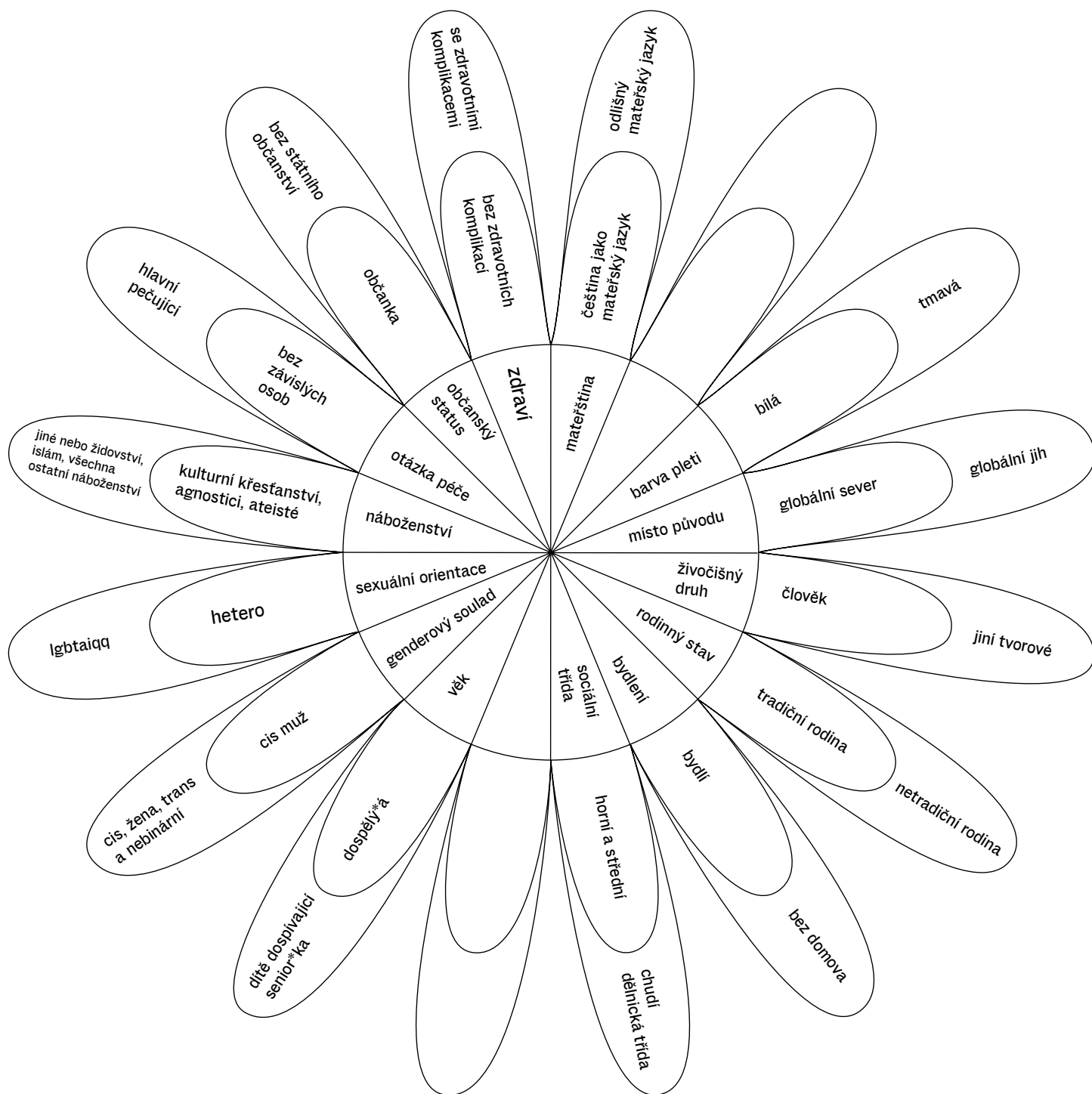

Schéma květiny 1

Každé schéma privilegií je částečným zjednodušením, podívejte se pro zajímavost na komplexnější pojetí rozdělení moci.

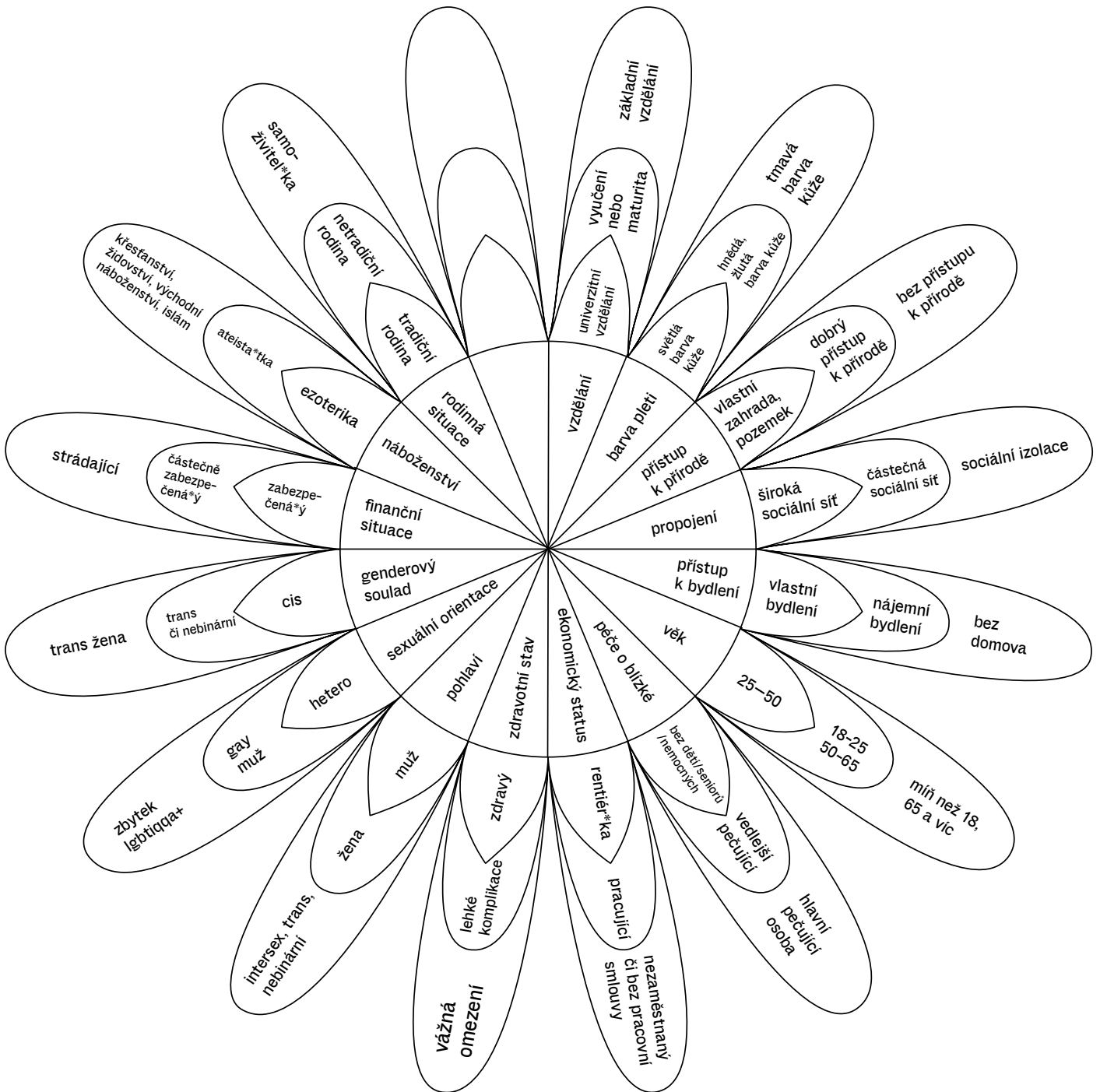
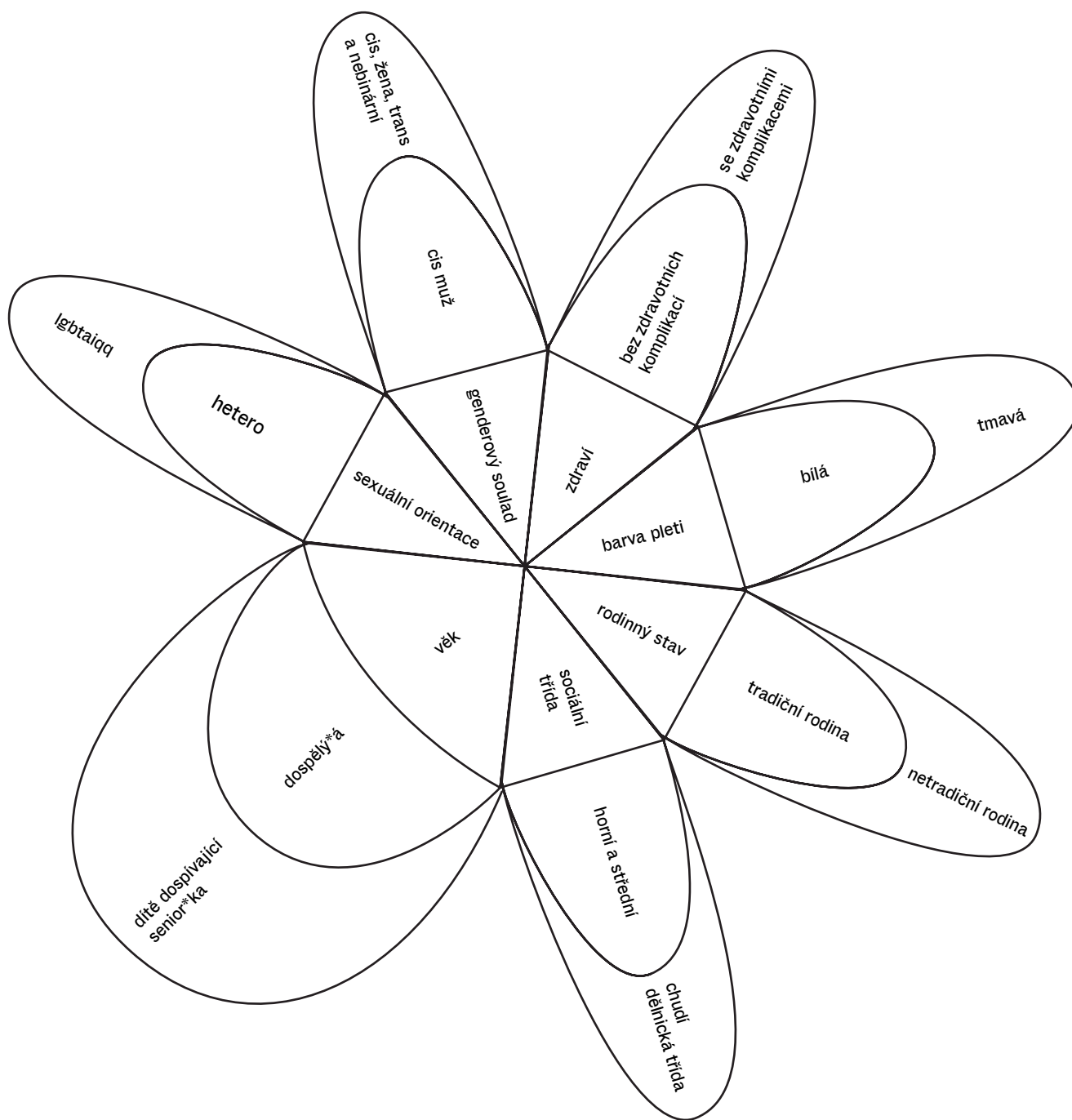

Schéma květiny 3

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

